

EUROOPA KOHTU OTSUS

25. september 1979*

[...]

Kohtuasjas 232/78,

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON, esindajad: R. Beraud ja P. Kalbe õiguslike esindajate ülesannetes, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis: c/o Mario Cervino, Bâtiment Jean Monnet, Kirchberg,

hageja,

versus

PRANTSUSE VABARIIK, esindaja: N. Museux õigusliku esindaja ülesannetes, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis: Prantsusmaa saatkond,

kostja,

mille esemeks on EMÜ asutamislepingu artiklitest 12 ja 30 tulenevate kohustuste täitmatajätmine Prantsuse Vabariigi poolt,

EUROOPA KOHUS,

koosseisus: president H. Kutscher, koja esimees Mackenzie Stuart, kohtunikud P. Pescatore, M. Sørensen, A. O'Keefe, G. Bosco ja A. Touffait,

kohtujurist: G. Reischl,

kohtusekretär: A. Van Houtte,

on teinud järgmise

otsuse

[...]

* Kohtumenetluse keel – prantsuse.

Põhjendused

1. Euroopa Kohtu kantseleis 25. oktoobril 1978 registreeritud hagiavaldusega pöördus komisjon kohtu poole nõudega tunnistada, et jätkates pärast 1. jaanuari 1978 riikliku piirangutega seotud impordikorralduse kohaldamist Ühendkuningriigist pärit lambaliha suhtes, ei ole Prantsuse Vabariik täitnud EMÜ asutamislepingu artiklitest 12 ja 30 tulenevaid kohustusi. Oma teguviisi põhjenduseks esitas Prantsuse Vabariik eeskätt asjaolu, et tal on ühinemisakti artikli 60 lõike 2 kohaselt õigus säilitada kõnealused impordipiirangud seni, kuni lambaliha osas ei ole kehtestatud turu ühist korraldust.

2. Osutades Euroopa Kohtu poolt 29. märtsil 1979 tehtud otsusele (kohtuasi 231/78, komisjon *versus* Ühendkuningriik), muutis komisjon kohtuistungil esitatud nõudeid ja palus kohtul nimetatud otsuse aluseks olevat seisukohta arvesse võttes tunnistada, et Prantsusmaa ametiasutuste kehtestatud riiklik lambaliha importimise kord on EMÜ asutamislepingu artiklitega 12 ja 30 vastuolus teatavas osas alates 1. juulist 1977, teatavates osades alates 1. jaanuarist 1975 ja vaid teatavates osades alates ühinemisakti jõustumisest. Komisjoni väitel tuleneb nimetatud otsusest, et üksnes uutel liikmesriikidel oli õigus kohaldada ühinemisakti artikli 60 lõike 2 sätteid ja esialgsed liikmesriigid oleks ühinemisakti artiklites 35, 36 ja 42 sätestatud tähtaegade jooksul pidanud hindama uutest liikmesriikidest pärit toodete impordile rakendatavate piirangute vastavust asutamislepingule.

3. Komisjoni poolt kohtuistungil esitatud uued nõuded ei ole vastuvõetavad, kuna need ei ole kooskõlas kohtu kodukorra artikli 38 sätetega. Selles artiklis on sätestatud, et pooled peavad kohtuvaidluse eseme määratlema hagiavalduses. Kuigi kodukorra artiklis 42 on lubatud teatavatel tingimustel esitada uusi väiteid, ei saa pooled menetluse käigus kohtuvaidluse eset muuta. Sellest tulenevalt peab hagi põhjendusi vaatlema ainult hagiavalduses esitatud väidete valguses, see tähendab, et vaid selles osas, mis puudutab ajavahemikku pärast 1. jaanuari 1978.

4. Ülalnimetatud 29. märtsi 1979. aasta kohtuotsuse põhjendustest ilmneb, et ühinemisakti artikli 60 lõike 2 õiguslik mõju lõppes 1977. aasta lõpus. Seega ei saa kõnealust sätet kohaldada sel ajavahemikul, mille kohta komisjon nõuab Prantsuse Vabariigi rikkumise tuvastamist. Seetõttu tuleb kõnealune säte jätta käesoleva kohtuvaidluse lahendamisel kõrvale. Vaidlus tuleb lahendada üksnes asutamislepingu artiklite 12 ja 30 alusel. Prantsuse Vabariigi poolt esitatud, ühinemisaktiga seotud väited tuleb seega antud kohtuasja lahendamisel jätta arvesse võtmata.

Sisu kohta

5. Tõendamist on leidnud asjaolu, et lambaliha importimiseks Prantsusmaale on kehtestatud piirangutega seotud impordikorraldus, mis põhineb „piirhinnal”, mille kaitseks rakendatakse impordikeeldude süsteemi, ja „lisamaksudel” (*reversements*). Lambaliha importimine Prantsusmaale on lubatud vaid juhul, kui teatav kontrollhind Prantsusmaal ületab piirhinna taseme. Seejuures võetakse lihatööstuse elusloomade ja

värskete või külmutatud lambarümpade importijatelt lisamaksu, mille suurus sõltub lambaliha kontrollhinnast Prantsusmaa turul.

6. Prantsusmaa valitsus ei eita, et kõnealune kord on vastuolus asutamislepingu sätetega kaupade vaba liikumise takistuste kõrvaldamise kohta ühenduse piires. Kuid selleks, et põhjendada selle korra säilitamist ja rakendamist Ühendkuningriigist pärit lambaliha importimisel, esitab ta sisuliselt kolm argumenti. Esiteks nimetab ta raskeid majanduslikke ja sotsiaalseid tagajärgi, mis kaasneks riikliku turukorralduse lammutamisega teatavate majanduslikult vähem soodsate piirkondade jaoks, kus lambakasvatus on oluline sissetulekuallikas. Teiseks juhib ta tähelepanu lambalihaturu ühise korralduse kehtestamise ettevalmistamise alal tehtavatele edusammudele ja leiab, et teatava vabakaubandusaja lubamine turu riikliku korralduse ja ühise korralduse vahel oleks äärmiselt negatiivsete tagajärgedega. Ja lõpuks väidab Prantsusmaa valitsus, et kui Prantsusmaa peaks loobuma turu riiklikust korraldusest, samas kui Ühendkuningriik võib kõnealuses valdkonnas säilitada oma turukorralduse, mis põhineb süsteemil „*deficiency payments*”, millega toetatakse lambaliha eksporti Prantsusmaale, tooks see kaasa ebavõrdse konkurentsiolukorra.

7. Alahindamata Prantsusmaa ametiasutuste ees kõnealuses valdkonnas seisvate probleemide tõsidust ja mõistes suurepäraselt vajadust võimalikult kiiresti kehtestada lambalihaturu ühine korraldus, peab kohus vajalikuks meenutada, nagu seda juba tehti ülalnimetatud 2. detsembri 1974. aasta (kohtuasi 48/74, Charmasson, EKL, lk 1383) ja 29. märtsi 1979. aasta kohtuotsustes, et pärast EMÜ asutamislepingus sätestatud üleminekuaja lõppemist ja uute liikmesriikide puhul ühinemisaktis sätestatud konkreetsete üleminekuageade lõppemist ei või turu riiklik korraldus enam takistada asutamislepingu sätete täieulatusliku õigusliku mõju rakendamist ühendusesisese kaubanduse piirangute kõrvaldamisel, kuivõrd asjaomaste turgude vajadused kaetakse edaspidi ühenduse institutsioonide poolt. Üleminekuageade lõppemine tähendab seega, et ühenduse pädevusse antud konkreetset valdkonnad on edaspidi ühenduse vastutusalas ja kui neis valdkondades on veel vaja võtta teatavaid erimeetmeid, ei saa nende üle enam ühepoolset otsustada asjaomased liikmesriigid, vaid vastavad otsused tuleb teha ühenduse tasandil, millega tagatakse ühenduse üldhuvide kaitsmine.

8. Seega on üksnes pädevate ühenduse institutsioonide ülesanne võtta asjakohaste tähtaegade jooksul vajalikud meetmed, et leida ühenduse tasandil lahendus lambalihaturu probleemidele ja konkreetsetele nendega seotud raskustele teatavates piirkondades. Asjaolu, et seda ei ole siiani tehtud, ei ole seejuures liikmesriigile piisavaks põhjenduseks säilitada riiklik turukorraldus, mis hõlmab tegureid, mis ei ole kooskõlas asutamislepingu sätetega kaupade vaba liikumise kohta, sealhulgas mis tahes nimetuste all kehtestatud impordipiirangute ja importtoodetelt võetavate maksude kohta.

9. Prantsuse Vabariik ei saa sellise süsteemi olemasolu õigustada väitega, et Ühendkuningriik on turu riikliku korralduse antud valdkonnas säilitanud. Kui Prantsuse Vabariik leiab, et see korraldus hõlmab ühenduse õigusega vastuolus olevaid tegureid, on tal seoses sellega võimalik tegutseda nii nõukogu raames kui ka komisjoni

vahendusel või pöörduda lõpuks õiguskaitseasutuste poole ja nõuda nende vastuolude kõrvaldamist. Kuid mitte mingil juhul ei saa lubada liikmesriigil võtta ühepoolselt heastamis- või kaitsemeetmeid, mille eesmärk on heastada teise liikmesriigi poolt toime pandud võimalikku asutamislepingu sätete rikkumist.

10. Seega tuleb otsustada, et Prantsusmaa ametiasutuste poolt säilitatud lambalihaturu riiklik korraldus ei ole kooskõlas asutamislepinguga, kuivõrd see hõlmab impordikeeluga kaitstava piirhinna kindlaksmääramist ja teatava maksu võtmist lambaliha importimisel teisest liikmesriigist. Tuleb rõhutada, et selline otsus ei takista Prantsusmaa ametiasutustel kuni turu ühise korralduse kehtestamiseni võtta kõnealuse valdkonna kaitseks teisi, asutamislepingu sätetega kooskõlas olevaid meetmeid.

11. Sellest tuleneb, et jätkates Ühendkuningriigist pärit lambaliha puhul pärast 1. jaanuari 1978 piirangutega seotud riikliku impordikorralduse rakendamist, ei ole Prantsuse Vabariik täitnud EMÜ asutamislepingu artiklitest 12 ja 30 tulenevaid kohustusi.

Kohtukulud

12. Kohtu kodukorra artikli 69 lõike 2 kohaselt on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud. Et kohtuvaidluse kaotanud pool on kostja, tuleb kohtukulud välja mõista temalt.

Esitatud põhjendustest lähtudes

EUROOPA KOHUS

otsustab:

1. Jätkates Ühendkuningriigist pärit lambaliha puhul pärast 1. jaanuari 1978 piirangutega seotud riikliku impordikorralduse rakendamist, ei ole Prantsuse Vabariik täitnud EMÜ asutamislepingu artiklitest 12 ja 30 tulenevaid kohustusi.

2. Mõista kohtukulud välja kostjalt.

Kutscher

Mackenzie Stuart

Pescatore

Sørensen

O'Keeffe

Bosco

Touffait

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 25. septembril 1979 Luxembourgis.

Kohtusekretär

A. Van Houtte

President

K. Kutscher